

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 2 червня 2016 року № 1401–VIII, абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII

м. К и ї в
25 лютого 2021 року
№ 34-2(II)/2021

Справа № 3-19/2021(36/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 2 червня 2016 року № 1401–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 28, ст. 532), абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545).

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Палій Сергій Анатолійович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) повторно звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/36 від 1 лютого 2021 року) визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), приписи другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 2 червня 2016 року № 1401–VIII (далі – Закон № 1401), абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (далі – Закон № 1402).

Приписом другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону № 1401 встановлено: „Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади“.

Згідно з приписом абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 „виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України“.

На думку Заявника, оспорювані приписи Закону № 1401, Закону № 1402 не відповідають приписам частин першої, другої статті 8, частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43, частин першої, п'ятої, шостої статті 126 Конституції України.

Заявник, обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону № 1401, Закону № 1402, цитує окремі положення Конституції України, Закону № 1401, Закону № 1402, посилається на рішення та висновки Конституційного Суду України, окремі думки суддів Конституційного Суду України, окрему думку суддів Великої Палати Верховного Суду, міжнародні акти, рішення Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

2.1. Указом Президента України „Про призначення суддів“ від 25 липня 2013 року № 391/2013 Заявника призначено на посаду судді Ширяївського районного суду Одеської області строком на п'ять років.

2.2. Рішеннями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – Комісія) призначено кваліфікаційне оцінювання 1790 суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема Заявника, та проведення іспиту під час кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді.

За наслідками складення Заявником іспиту Комісія своїм рішенням: визначила, що Заявник не склав іспиту для суддів місцевих та апеляційних судів; відмовила йому в допускові до другого етапу кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді; визнала Заявника таким, що не відповідає займаній посаді; вирішила внести до Вищої ради правосуддя подання про звільнення Заявника з посади. Рішення Комісії мотивовано тим, що Заявник за результатами складення анонімного письмового тестування отримав 72 бали, за виконання практичного завдання – 49,5 бала, тобто менше 50 відсотків максимально можливого бала за виконання практичного завдання, а тому не склав іспиту та не може бути допущений до другого етапу кваліфікаційного

оцінювання. З наведених мотивів Комісія дійшла висновку, що Заявник не відповідає займаній посаді за критерієм професійної компетентності, у зв'язку з чим рекомендувала Вищій раді правосуддя розглянути питання про його звільнення.

Рішенням Вищої ради правосуддя Заявника звільнено з посади судді Ширяївського районного суду Одеської області на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV „Перехідні положення“ Конституції України.

2.3. Заявник оскаржив рішення Вищої ради правосуддя, яким його звільнено із займаної посади, у судовому порядку. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду рішенням від 2 грудня 2019 року відмовив Заявникові в задоволенні позову. Велика Палата Верховного Суду постановою від 9 липня 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі, апеляційну скаргу Заявника залишила без задоволення, а рішення Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду – без змін.

В остаточному судовому рішенні у справі Заявника вказано, зокрема, що „мета, процедура та правові наслідки кваліфікаційного оцінювання суддів чітко визначені та врегульовані Конституцією України, законами № 1402–VIII та № 1798–VIII. Положення цих законів, що регулюють спірні правовідносини, є зрозумілими, точними і передбачуваними. Цим законодавством, зокрема, передбачена можливість звільнення судді в тому випадку, коли об'єктивні результати його оцінювання прямо підтверджують нездатність чи небажання судді виконувати свої обов'язки на мінімально прийнятному рівні“ (пункт 53); «доводи [Заявника] про незаконність його звільнення, оскільки правова підстава такого звільнення не передбачена статтею 126 Конституції України, Велика Палата Верховного Суду вважає необґрунтованими. Підпункт 4 пункту 16¹ розділу XV „Перехідні положення“ Конституції України є самостійною, окремою, відмінною від наведених у статті 126 Конституції України підставою звільнення судді безпосередньо за результатами виявлення

під час проведення оцінювання судді невідповідності його займаній посаді за критерієм компетентності. Така підстава з'явилася внаслідок запровадження такого заходу перевірки відповідності суддів займаній посаді, як кваліфікаційне оцінювання» (пункт 59).

3. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Заявник просить перевірити на відповідність Конституції України припис другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону № 1401, але аналіз постанови Великої Палати Верховного Суду від 9 липня 2020 року – остаточного судового рішення у справі Заявника – свідчить, що при її ухваленні суд не застосував зазначеного припису

Закону № 1401, натомість застосував припис підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV „Перехідні положення“ Конституції України.

Оскільки припис другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону № 1401 не застосовано в остаточному судовому рішенні у справі Заявника, то в цій частині конституційної скарги Заявник не дотримав вимог частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.2. Заявник, обґрунтовуючи невідповідність припису абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Конституції України, посилається на ці приписи Основного Закону України, на юридичні позиції Конституційного Суду України та стверджує, що „при застосуванні <...> оспорюваних неконституційних норм закону, під час розгляду справи в суді першої та апеляційної інстанції, фактично було порушено [його] законне право на працю, яку [він] вільно обрав та сумлінно виконував <...>“ і що „фактично на підставі оспорюваних норм закону [його] було незаконно звільнено з власної посади, а суди виявились неспроможними захистити [його] конституційні права та інтереси“.

На думку Заявника, оспорюваний припис Закону № 1402 „встановлю[є] обмеження прав суддів та [його] зокрема, визначених частинами 1, 6 статті 43 Конституції України, та унеможлиблю[є] реалізацію прав, визначених частинами 1, 5 статті 126 Конституції України“.

Також Заявник вважає, що „в контексті даної справи [його] незаконне звільнення з посади судді на підставі досить аморфної та алогічної норми призвело до порушення [його] конституційного права, закріпленого частин[ами] 1, 2 статті 24 Конституції України“, оскільки „було допущено обмеження [його] права на рівність в реалізації власних трудових прав та порушено право на забезпечення державою гарантії від незаконного звільнення“.

Зазначені твердження Заявника в частині порушення його права на працю та гарантій захисту від незаконного звільнення не можна вважати обґрунтованими, оскільки в їх основу покладено юридичні позиції, сформульовані в Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року № 12-рп/98, Рішенні Конституційного Суду України (Другий сенат) від 4 вересня 2019 року № 6-р(II)/2019, які не стосуються предмета справи Заявника.

У названих рішеннях Конституційного Суду України предметом конституційного контролю були приписи Кодексу законів про працю України – акта, скерованого на регулювання трудових відносин між роботодавцем та найманим працівником, що виникають на основі трудового договору і є здебільшого правовідносинами приватного права, а суб'єктами звернення до Конституційного Суду України були учасники трудових відносин – Київська міська рада професійних спілок та фізична особа, яка на підставі контракту обіймала посаду головного лікаря центру медико-соціальної експертизи та була звільнена з посади в період тимчасової непрацездатності у зв'язку із закінченням строку дії контракту.

У Рішенні від 9 липня 1998 року № 12-рп/98 Конституційний Суд України, зокрема, зазначив, що „шляхом укладення трудового договору з роботодавцями громадяни реалізують своє конституційне право на працю, добровільно вступають у трудові правовідносини, набуваючи конкретних трудових прав і обов'язків. Трудовий договір є основним юридичним фактом, з яким пов'язано виникнення, зміна чи припинення трудових правовідносин“ (абзац другий пункту 4 мотивувальної частини).

Судді здійснюють правосуддя й у такий спосіб реалізують судову владу (частина друга статті 1 Закону № 1402), тобто виконують публічну функцію.

Статус суддів в Україні визначають Конституція України та закон (частина перша статті 4 Закону № 1402), а особливий порядок звільнення та припинення повноважень судді є складником його незалежності (пункт 1 частини п'ятої статті 48 Закону № 1402). Визначено цей порядок у розділі VIII

„Правосуддя“, розділі XV „Перехідні положення“ Конституції України, Законі № 1402, а не в Кодексі законів про працю України.

Таким чином, посилання на приписи частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Основного Закону України та юридичні позиції Конституційного Суду України, які не стосуються предмета справи Заявника, не є обґрунтуванням тверджень щодо невідповідності припису абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 1402 зазначеним приписам Конституції України.

Також Заявник не навів обґрунтування тверджень щодо невідповідності оспорюваного припису Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 8 Конституції України.

Зважаючи на те, що конституційна скарга Заявника не містить обґрунтування тверджень щодо невідповідності оспорюваного припису Закону № 1402 приписам частин першої, другої статті 8, частин першої, другої статті 24, частин першої, шостої статті 43 Конституції України, а приписи частин першої, п'ятої, шостої статті 126 Конституції України, на відповідність яким Заявник також просить перевірити оспорюваний припис Закону № 1402, не є такими, що встановлюють гарантовані Конституцією України права людини, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку про те, що вимог припису пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Заявник не дотримав.

Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Палія Сергія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого речення абзацу шостого підпункту „б“ пункту 16 розділу I Закону України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 2 червня 2016 року № 1401–VIII, абзацу другого пункту 20 розділу XII „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**